
Andrejs Gluhovs
01.09.2016.

**Valmiera 2. vidusskolas
AUDZINĀŠANAS PROGRAMMA
2016.- 2019. gadam**

Audzināšanas darba programma ir skolas reglamentējošs dokuments, kas nosaka audzināšanas darba mērķus un uzdevumus.

Audzināšanas darbības īstenošanas pamats ir skolas pedagoģiskā kolektīva radoša, vienota, atbildīga darbība, izglītojamo vecāku atbalsts, pedagoģiskā kolektīva sadarbība ar dažādam valsts, pašvaldības iestādēm, sabiedriskajām organizācijām.

Audzināšanas darba programmas mērķis ir sekmēt izglītības iestādes demokrātisku un radošu attīstību, nodrošinot izglītojamo garīgo un fizisko attīstību, viņu personības vispusīgu veidošanos.

Izglītības likums, valsts pamatizglītības standarts, valsts vispārējās izglītības standarts un mācību priekšmetu standarti nosaka ik viena pedagoga iesaistīšanos un atbildību audzināšanas darbībā. Izglītības iestādes stratēģija, mērķi un uzdevumi nodrošina audzināšanas darbību, kas sekmē brīvas, patstāvīgas un atbildīgas personības veidošanos, kā arī katra izglītojama harmonisku un vispusīgu attīstību.

Audzināšana ir mērķtiecīgi organizēts cilvēkdarbības process, kas virzīts uz sociālās kultūras pieredzes nodošanu no paaudzes paaudzei, uz jaunās paaudzes vērtīboringtāciju un pašregulāciju veidošanu un garīguma izkopšanu.

Programmā ir ievēroti normatīvie akti, kas reglamentē audzināšanas darbības īstenošanu:

- Izglītības likums;
- Bērnu tiesību aizsardzības likums;
- ANO Konvencija par bērnu tiesībām;
- Ministru kabineta 15.07.2016. noteikumi Nr. 480 Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība”, izdoti saskaņā ar Izglītības likuma 14. panta 38.un 39. punktu, tieša saistība ar Izglītības likuma 10.1 pantu “Izglītība un tikumība”, 31. panta “Izglītības iestādes padome” 5.1 punktu;
- Ministru kabineta 24.11.2009. noteikumi Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos; Ministru kabineta noteikumi Nr.259 Rīgā 2013.gada 21.maijā (prot. Nr.30 17.§)Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra noteikumos Nr.1338 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”;
- Ministru kabineta 01.02.2011. noteikumi Nr.89 „Kārtība, kādā izglītības iestāde informē izglītojamo vecākus, pašvaldības vai valsts iestādes, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi”;
- IZM „Ieteikumi kārtības, kādā izglītības iestāde informē izglītojamo vecākus, pašvaldības vai valsts iestādes, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, piemērošanai. (www.izm.gov.lv)”;
- Valsts izglītības satura centra prioritārie virzieni audzināšanas darbam.

Mērķis:

Virzīt izglītojamos uz pašizziņas un pašpilnveidošanās darbu, vadot patstāvīgas, atbildīgas, garīgi bagātas personības attīstību mūsdienu sabiedrībā, radīt izglītojamajiem iespējas veidoties par garīgi un fiziski attīstītu, atbildīgu un radošu personību.

Uzdevumi:

1. Sekmēt izglītojamo patriotismu un pilsonisko zināšanu, prasmju un vērtību apguvi un pilsonisko līdzdalību skolas, pašvaldības un valsts dzīvē. Turpināt gatavošanos Latvijas simtgadei, nodrošinot ikvienam izglītojamam un jauniešiem līdzdalības iespējas;

2. Organizēt pasākumus izglītojamo patriotisma audzināšanā, t.sk. skolas, pilsētas, valsts svētku svinēšana un atceres dienu atzīmēšana, skolas tradīciju veidošana (Koncerti, izstādes, konkursi, diskusijas, klases stundas, svinīgās līnijas, sacensības, godināšanas, atceres un piemiņas pasākumi, lāpu gājieni, tikšanās, talkas, ekskursijas, muzejs, u.c.);

3. Veidot un saglabāt skolas tradīcijas un slāvu tautas tradīcijas, organizējot pasākumus skolas un pilsētas līmenī;

4. Atbalstīt izglītojamo pašpārvaldes darbību un veicināt pieredzes popularizēšanu, nodrošināt izglītojamo līdzdalību skolas dzīves jautājumu risināšanā (Informēšana, diskusijas, aptaujas, izglītojamo Padomes sanāksmes, pilsētas Skolēnu domes sanāksmes). Atbalstīt izglītojamo līdzpārvaldes darbību un veicināt pieredzes popularizēšanu;

5. Nodrošināt izglītojamo līdzdalību skolas dzīves jautājumu risināšanā spēju brīvi un patstāvīgi domāt un atbildīgi rīkoties, pašdisciplīnu, izpratni par pienākumiem un tiesībām; (informēšana, pasākumu organizēšana, aptaujas, akcijas, līdzdalība skolas darba grupas sanāksmēs);

6. Veicināt audzināšanas darbā iesaistīto pušu (pedagogs-izglītojamais-ģimene) sadarbību, līdzdalību un līdzatbildību mācību un audzināšanas jomā;

7. Veicināt skolā interešu izglītības programmu daudzveidību un to īstenošanu, atbilstoši izglītojamo interesēm un vecāku pieprasījumam. (Interesu izglītības programmu piedāvājums, piedalīšanās pilsētas, novada, valsts skatēs un konkursos);

8. Organizēt pasākumus karjeras izglītības īstenošanā. (Karjeras izglītības stundas, dienas, klases stundas, atvērto durvju dienas, konsultācijas, anketēšana, ekskursijas, tikšanās ar vecākiem, skolas absolventiem, vietējo uzņēmumu darbiniekiem);

9. Organizēt pasākumus izglītojamajiem par drošības jautājumiem un rīcību ekstremālos apstākļos, veselīgu dzīvesveidu un atkarību profilaksi. (Mācību semināri, praktiskas nodarbības, klases stundas, daudzveidīgas akcijas, konkursi, tikšanās, mācību ekskursijas);

9. Veicināt dažādu līmeņu sadarbību un pievērst uzmanību izglītojamo savstarpējo attiecību kultūrai, konfliktu risināšanai, vardarbības mazināšanai, iecietības veicināšanai, savu pienākumu un tiesību ievērošanai, pamatvērtību popularizēšanai (Atbalsta komanda, klases stundas, diskusijas, pieredzes apmaiņa, lomu spēles, tikšanās ar speciālistiem, līdzdalība projektos, labdarības akcijas);

10. Attīstīt izglītojamo atbildību par dabas un apkārtējās vides aizsardzību un ilgtspēju darbojoties vides izglītības programmās (Ekoskola, Skolas auglis, Skolas piens);

11. Nodrošināt pedagogu kompetenču pilnveidi un metodisko atbalstu audzināšanas jomā;

12. Iepazīstināt izglītojamos ar kultūras pamatnormām un uzvedības kultūru dažādās dzīves situācijā;

13. Sekmēt saskarsmes un sociālās sadarbības prasmes, attīstīt spēju adaptēties un integrēties mainīgajā sociālajā vidē. Uzvedības normu praktiska apguve dažādās dzīves situācijās, pamatojoties uz personīgās drošības, tikumības, ekoloģijas un vispārējās kultūras principiem;

14. Attīstīt spējas analizēt cilvēku savstarpējo attiecību problēmas un atrast optimālos to risinājumus;

15. Sekmēt izglītojamo socializāciju daudzveidīgajā mācību stundu un ārpusstundu darbā. Audzināšanas vides veidošana klasē un izglītojamo apmācība kolektīvo un individuālo pasākumu organizācijā un novadīšanā;

16. Veicināt izglītojamo atbildību un rīcību saskaņā ar saviem pienākumiem un tiesībām, akcentējot cieņpilnu saskarsmi un savstarpējo attiecību kultūru;

Atbalsts klašu audzinātājiem un pedagogiem:

1. Veicināt pedagogu profesionālo pilnveidi (semināri, kursi, konferences, projekti);
2. Organizēt pasākumus pedagogu labās prakses un pieredzes apkopošanai un popularizēšanai audzināšanas darba jautājumos. (pilsētas konkursi, skates);
3. Nodrošināt klašu audzinātāju metodiskās komisijas darbu;
4. Attīstīt un meklēt jaunas darba formas sadarbībai ar izglītojamo ģimenēm. Rosināt izglītojamos iesaistīties paaudžu sadarbības veicināšanā un sabiedrības vienotības radīšanā (sapulces, koncerti, konferences). Klašu audzinātājiem organizēt obligāti divas klašu vecāku sapulces mācību gadā, ar mācību priekšmetu skolotāju vai citu speciālistu pieaicināšanu;
5. Veicināt audzināšanas darbā iesaistīto institūciju sadarbību. (Bērnu tiesības aizsardzības inspekcija, valsts un pašvaldības policija, Sociālais dienests, bāriņtiesa u.c.);
6. Klases audzinātājs izstrādā savu klases audzināšanas plānu, kurā atspoguļo:
  - audzināšanas stundas;
  - klases pasākumus;
  - izglītojamo izpēti;
  - sadarbību ar atbalsta personālu;
  - individuālo darbu;
  - darbu ar izglītojamo ģimenēm (vecāku sapulces, vakara tikšanās utt.).

Audzināšanas darba vadlīnijas.

- Vērtību izglītības audzināšana;
- Pilsoniskā un patriotiskā audzināšana;
- Veselīga dzīvesveida pamati un atkarību profilakse;
- Darbības prasmes ekstremālās situācijās un satiksmes drošība;
- Estētiskās vides veidošana;
- Uzvedības un saskarsmes kultūra;
- Tiesības un pienākumi;
- Tālākizglītība un profesionālā izaugsme.

Audzināšanas darbs balstās uz šādām vērtībām:

Dzīvība, cilvēka cieņa, brīvība, ģimene, laulība, darbs, daba, kultūra, latviešu valoda un Latvijas valsts.

Audzināšanas uzdevumi attieksmes veidošanai ir veicināt izglītojamo:

1. Spēju brīvi un patstāvīgi domāt, attīstot kritisko domāšanu, morālo spriestspēju un sekmējot atbildīgu rīcību;
2. Sevis apzināšanos, pašizziņu, gribas audzināšanu, pašpilnveidi un pozitīvu pašvērtējumu, pašaudzināšanu mūža garumā;
3. Brīvību, kā iespēju īstenot savus centienus un mērķus, neierobežojot citu personu pamattiesības, tajā skaitā brīvību;
4. Pašdisciplīnu, izpratni par pienākumiem un tiesībām un sekmēt to ievērošanu;
5. Cieņu pret dzīvību, sevi un citiem, veselību veicinošu un drošu paradumu izkopšanu;
6. Orientāciju uz ģimeni, laulību, paaudžu vienotības apzināšanos vērtību saglabāšanā, tautas ataudzē un valsts attīstībā;
7. Piederību Latvijas, Eiropas un pasaules kultūrtelpai, izpratni par vispārcilvēciskajām un kristīgajām vērtībām, latvisko un slāvu tautu dzīvesziņu, kultūras mantojumu, tradīcijām un

to saglabāšanu, līdzdalību kultūras mantojuma un tradīciju pārnēsē un latviskās kultūrtelpas attīstībā mūsdienās;

8. Mērķtiecīgu attieksmi pret darbu kā personības pašrealizācijas un eksistences līdzekļu iegūšanas veidu un labklājības avotu;

9. Valstiskuma apziņu, lojalitāti Latvijas valstij, Satversmei un patriotismu;

10. Sadarbību izglītošanās procesā un ārpus tā, pilsonisko līdzdalību demokrātiskas sabiedrības nostiprināšanā;

11. Atbildību par dabas un apkārtējās vides aizsardzību un ilgtspēju.

Audzināšanas procesā būtiskākie izkopjamie tikumi ir:

1. atbildība – griba un spēja paredzēt savas izvēles un rīcības sekas un rīkoties, respektējot cita cilvēka cieņu un brīvību;

2. centība – čaklums, uzcītība, rūpība un griba jebkuru darbu veikt pēc iespējas mērķtiecīgāk, kvalitatīvāk un produktīvāk;

3. drosmē – izlēmība, bailu pārvarēšana, rakstura stingrība, situācijas novērtēšana un cieņpilna rīcība, uzņēmība, centieni pēc taisnīgā un labā;

4. godīgums – uzticamība, patiesums, vārdu un darbu saskaņa;

5. gudrība – māka izmantot zināšanas labā veicināšanai savā un sabiedrības dzīvē;

6. laipnība – vēltība, atsaucība pret citiem, pieklājība;

7. līdzcietība – attīstīta empātija, vēlme iejusties otra pārdzīvojumos un aktīvs atbalsts;

8. mērenība – rīcības un uzskatu līdzsvarotība, spēja nošķirt saprātīgas vēlmes no nesaprātīgām un atteikties no nevajadzīgā, atturēšanās no tā, kas traucē personas attīstību;

9. savaldība – uzvedības un emociju izpausmju kontrole un vadība, respektējot savu un citu cilvēku brīvību, kā arī cienot sevi un citus;

10. solidaritāte – savstarpējs atbalsts un rīcības saskaņotība, rūpes par savu, citu un kopīgu labumu, demokrātisks dialogs ar citiem;

11. taisnīgums – godprātīga lemšana, cilvēktiesību un citu saprātīgu interešu un morāles normu ievērošana;

12. tolerance – iecietība, vēlme izprast atšķirīgo (piemēram, cilvēka ārējo izskatu, veselības stāvokli, uzvedību, viedokli, ticību, paražas).

Plānojamie audzināšanas darba rezultāti:

1. Tiek sekmēta izglītojamo patriotisma un pilsonisko zināšanu, prasmju un vērtību apguve un pilsoniskā līdzdalība skolā, sabiedrībā un valsts dzīvē;

2. Ārpusstundu aktivitātes un pasākumi vērsti uz izglītojamo radošo un sociālo prasmju attīstību, vērtību orientāciju un karjeras izaugsmi;

3. Izglītojamie iesaistās tautas tradīciju un kultūrvēsturiskā mantojuma izzināšanā, saglabāšanā un pilnveidē, apkārtējās vides sakopšanā;

4. Padziļinājusies izglītojamo izpratne un atbildība par cieņas pilnām savstarpējām attiecībām, mazinot neiecietību un vardarbību konfliktu risināšanā, kā arī par veselīgu dzīvesveidu un personiskās drošības jautājumiem. Izglītojamie iesaistās labdarībā un brīvprātīgo darbā;

5. Veicināta iesaistīšanās izglītojamo pašpārvaldes darbībā skolas dzīvē, kā arī izglītojamo individuālo kompetenču pilnveidi interešu izglītības programmās;

6. Organizēti pasākumi pedagogu labās prakses un pieredzes popularizēšanai un apgūšanai par audzināšanas darba jautājumiem. Savas zināšanas pedagoģijā un psiholoģijā skolotāji padziļinājuši piedalotiesursos un semināros.

7. Īstenota karjeras izglītības programma mācību un audzināšanas darbā.

8. Vecāki ir informēti un ir aktīvi sadarbībā ar skolu.

9. Skolā tiek īstenots mērķtiecīgs un pārskatāmi koordinēts audzināšanas darbs, sadarbojoties izglītības iestādes pedagoģiskajam personālam, izglītojamajiem un viņu ģimenēm un citām audzināšanas darbā iesaistītām institūcijām (pašvaldības, valsts).

Klašu audzinātāju regulārais darbs:

1. Klases audzināšanas darba gada plānojums;
2. Tematiskā klases stunda vienu reizi mēnesī atbilstoši skolas audzināšanas stundu plānam un klases audzinātāja darba plānojumam;
3. Klases audzināšanas darba atskaite divas reizes gadā;
4. Sekmju lapu noformēšana atbilstoši skolas darba plānam;
5. Stundu kavējumu uzskaite;
6. Analizēt izglītojamo mācību sasniegumus un disciplīnu, viņu izaugsmes dinamiku, motivēt izglītojamos veikt pašvērtējumu;
7. Veicināt klases kolektīva saliedēšanu, kopīgi ar izglītojamajiem un viņu vecākiem organizējot klases pasākumus (ekskursijas, tikšanās, klases vakari u.c.) un veidojot klases tradīcijas;
8. Iesaistīt izglītojamos izglītības iestādes organizētajos ārpusstundu pasākumos, organizēt izglītojamo līdzdalību klases un izglītības iestādes vides saglabāšanā un sakopšanā, motivēt izglītojamos iesaistīties izglītojamo pašpārvaldē un ārpusstundu darbībā, tajā skaitā interešu izglītības programmās;
9. Sniegt atbalstu savas audzināmās klases izglītojamajiem, ievērojot izglītojamo individuālās īpatnības, sekmēt viņu personības attīstību;
10. Klases audzinātāja darba pašvērtējums.

Sadarbība ar vecākiem

Organizē un pārrauga skolas administrācija:

- Nākamo pirmklasnieku vecāku tikšanās ar skolas administrāciju, skolotāju, radošās nodarbības;
- Skolas vecāku kopsapulces – 1 x gadā (pēc skolas gada plāna);
- Iespēja vecākiem apmeklēt mācību stundas, piedalīties radošajās darbnīcās, tikties individuālajās sarunās ar priekšmetu skolotājiem;
- Vakara tikšanas ar vecākiem – 2 x gadā (tiek aicināts jebkurš ieinteresēts vecāks);
- Izglītojošie semināri, nodarbības vecākiem – pēc nepieciešamības un iespējamā finansējuma;
- Individuālās tikšanās ar vecākiem pie administrācijas – pēc nepieciešamības (individuālās sarunas protokols);
- Atbalsts vecākiem – pēc vecāku iniciatīvas vai pēc administrācijas ierosinājuma (ieteikumi, nodarbības pie psihologa, sociālā pedagoga, logopēda);
- Skolas pasākumi (Zinību diena, svētku koncerti, Sporta dienas, Mātes diena, Tēva diena, Pēdējais zvans, Izlaidums u.c.) – vecāku līdzdalība un piedalīšanās;
- Informācijas sniegšana vecākiem – izglītojamā dienasgrāmatā, skolas mājas lapā, e-klasē, Valmieras un skolas avīzē;
- Vecāku dalība Skolas padomes darbā un tās organizētajos pasākumos un aktivitātēs;
- Vecāku apbalvošana – pateicības vecākiem (pēc administrācijas vai skolotāju, klases audzinātāju ierosinājuma).

Organizē klases audzinātājs, pārrauga skolas administrācija:

- Klases vecāku sanāksmes – ne retāk kā 2 x gadā (sanāksmju protokols, reģistrācijas lapa);
- Individuālās sarunas ar vecākiem – pēc skolotāja vai vecāku iniciatīvas (ieraksts e-klasē vai individuālās sarunas protokols);
- Konfidenciālās sarunas ar priekšmetu skolotājiem, klases audzinātāju – pēc skolotāja vai vecāka iniciatīvas;
- Informācijas sniegšana/saņemšana – individuālās sarunas, izglītojamā dienasgrāmatā, e-klasē (sekmes, uzvedība, kavējumi un cita aktuālā informācija);

- Neformālie klases pasākumi (klases mācību ekskursijas, pārgājieni, klases vakari) – līdzdalība pasākumu organizēšanā un piedalīšanās tajos, izvērtēšana.

Citi pasākumi:

Ekskursijas, pārgājieni, kultūras pasākumu apmeklēšana, projektu dienas, sporta dienas, talkas – atbilstoši skolas darba plānam.

Ieteicamie pasākumi:

Pēc klases audzinātāja izvēles – teātru, muzeju un kino apmeklējumi, piedalīšanās atsevišķos projektos vai labdarības pasākumos, akcijās, konkursos, sacensībās utt.